

Doporučený postup účtování identifikačních médií ve školní jídelně

Veřejná informační služba, spol. s r.o.

1 Obsah

2	O čipech obecně.....	2
3	Postupy při manipulaci s čipy.....	2
4	Doporučený postup	3
4.1	<i>Základní principy.....</i>	3
4.2	<i>Účetní pohled.....</i>	3
4.3	<i>Výhody doporučeného postupu .....</i>	3
5	Účetní postupy u neplátce DPH.....	3
5.1	<i>Nákup identifikačních médií .....</i>	3
5.2	<i>Výdej nakoupených čipů strážníkům .....</i>	4
5.3	<i>Řádné vrácení nepoškozených čipů .....</i>	4
5.4	<i>Odkup poškozeného média určeného k přepouzdrění.....</i>	4
5.5	<i>Zúčtování výnosu .....</i>	5
6	Účetní postupy u plátce DPH	5
6.1	<i>Nákup identifikačních médií .....</i>	5
6.2	<i>Výdej nakoupených čipů strážníkům .....</i>	5
6.3	<i>Řádné vrácení nepoškozených čipů .....</i>	6
6.4	<i>Odkup poškozeného média určeného k přepouzdrění.....</i>	6
6.5	<i>Zúčtování výnosu .....</i>	7
7	Účetní postup při změně režimu z neplátce na plátce DPH a naopak	7

2 O čipech obecně

Součástí každé moderní školní jídelny je v současné době identifikační stravovací systém. Ten se skládá nejen z řídicího programového vybavení, které eviduje strávnicky, jejich objednávky a platby, ale také z identifikačních terminálů, které umožňují bezkontaktní identifikaci strávnicka. Identifikační terminály slouží nejen k realizování objednávek strávnicka, ale také k potvrzení výdeje objednané stravy přímo u výdejního okénka jídelny, případně při nákupu zboží ve školním bufetu. Přihlásí-li se tak strávnick ke školnímu stravování, je mu vždy přiděleno identifikační médium (tzv. bezkontaktní čip), které mu umožňuje jeho nezaměnitelnou identifikaci na všech terminálech školní jídelny. Bezkontaktní čip je tedy obvykle plastový přívěšek, který zejména menší strávnick nosí zavěšený na šňůrce na krku, ti starší pak na kroužku s klíči. Životnost takového čipu z hlediska mechanické odolnosti a případné záruky se může od různých výrobců výrazně lišit. Čipy, které vyrábí a dodává firma VIS se svými identifikačními stravovacími systémy, se vyznačují maximální možnou odolností, a proto na ně firma poskytuje záruku, která odpovídá celé základní školní docházce, tedy 9 let. Každý strávnick může dostat čip při nástupu do první třídy a odevzdat jej až v okamžiku, kdy končí svoji základní devítiletou školní docházku.

3 Postupy při manipulaci s čipy

Z pohledu manipulace s čipy a při jejich účtování existují různé metodické postupy, které se váží k jejich formě nákupu a promítnutí do nákladů, dodání strávnickům, ceně při prodeji, možnostem a ceně při zpětném odkupu, poskytování záruky apod. Jak je nastíněno v dalším textu alternativních postupů při manipulaci s čipy se v praxi používá opravdu velmi mnoho.

1) Podle formy dodání lze:

- ✓ zapůjčit čip proti záloze
- ✓ zapůjčit čip bez zálohy (tento postup nedoporučujeme)
- ✓ prodat čip s možností zpětného vykoupení (postup způsobí problémy při přechodu do režimu plátce DPH)
- ✓ prodat bez možnosti zpětného vykoupení

2) Podle ceny při prodeji:

- ✓ cena může být stejná, jako cena pořízení od dodavatele
- ✓ cena může být vyšší než je cena pořízení (kryje i související náklady identifikačního systému)

3) Podle možnosti zpětného odkupu a ceny při zpětném odkupu:

- ✓ zpětný odkup není umožněn
- ✓ zpětný odkup je umožněn a cena výkupu je stejná jako cena prodeje
- ✓ zpětný odkup je umožněn a cena výkupu je nižší než cena prodeje (nejlépe o cenu renovace tj. přepouzdrění čipu)
- ✓ zpětný odkup je umožněn a existuje možnost odkupu výrazně poničeného čipu za nižší cenu.

4) Podle poskytované záruky na čip:

- ✓ záruka poskytovaná školní jídelnou je stejná jako od dodavatele čipu (např. 9 let)
- ✓ záruka poskytovaná školní jídelnou je nižší než od dodavatele (např. 2 roky)

Jak je z předchozího textu vidět, možných kombinací je opravdu velmi mnoho a jsou v nich skryta nejrůznější úskalí a provozní problémy. Nemalé nesnáze pak přináší také problematika účtování o čipech. Tento metodický materiál vám přináší postup, který je prověřený dlouhými léty naší praxe. Je jednoduchý, ale zároveň univerzální ve všech situacích běžné školní jídelny. Chcete-li minimalizovat své starosti, držte se námi doporučovaného jednotného postupu, který je uveden v dalších kapitolách tohoto textu.

4 Doporučený postup

4.1 Základní principy

- Na čipy stanovte jednotnou prodejní cenu, která pokryje i bezprostředně související náklady (např. dopravné) - např. 120 Kč vč. DPH.
- Čipy vydávejte (půjčujte) proti zaplacené záloze ve výši prodejní ceny.
- Za vrácený funkční (tj. nepoškozený) čip zálohu vraťte.
- Za mechanicky poškozený čip účtujte poplatek za renovaci čipu tzv. „přepouzdrění“, které pokryje vlastní přepouzdrění i pozáruční opravy - např. 40 Kč vč. DPH.
- Levné laminované karty vždy prodávejte bez možnosti zpětného odkupu.

4.2 Účetní pohled

- Vybrané a vrácené zálohy za čipy účtujte na samostatný analytický závazkový nebo pohledávkový účet.
- Na konci roku při inventarizaci stavu čipů porovnejte počet vybraných záloh s počtem přidělených čipů v evidenci strážníků (Rejstřík strážníků v SW Stravné).
- Zálohy nad evidovaný počet vyjadřují počet opakovaně vydaných čipů za ztracené a zničené čipy – tuto částku přeúčtujte na konci roku jako prodané čipy na výnosový účet.

4.3 Výhody doporučeného postupu

Výše popsaný postup manipulace a účtování s čipy má celou řadu výhod oproti jiným často užívaným metodám:

- Jídelna nemusí mít na čipy vlastní peníze, finančně je kryjí strážníci složenou zálohou.
- Jídelna plně respektuje vyhlášku o školním stravování a za nepoškozený a řádně vrácený čip neúčtuje strážníkům žádný poplatek.
- V okamžiku manipulace s čipem hospodářka nerozlišuje, zda půjčuje první čip či zda čip prodává po ztrátě nebo zničení - používá stále stejný jednoduchý postup.
- Nevzniká žádný problém se ztraceným a opět nalezeným čipem, vrátí se jako každý jiný čip.
- Nevzniká žádný problém s přechodem na plátce DPH a zpět.
- Nevzniká žádný problém se zárukou ani strážníkovi ani jídelně - náklady na pozáruční opravy jídelna pokryje přirážkou k ceně čipu a za přepouzdrění.

5 Účetní postupy u neplátce DPH

5.1 Nákup identifikačních médií

Nákup identifikačních médií probíhá vždy účtováním do nákladů.

V případě **prvotního nákupu čipů** tzn., že identifikační média nakupujete **v rámci nového identifikačního systému**, doporučujeme jejich hodnotu zahrnout do ceny identifikačního systému a jako celek tento majetek standardními metodami odepisovat. Hodnota čipů se tak postupně s odpisy dostává do nákladů na účet 551. Vlastní hodnotu nakoupených čipů je možné sledovat na podrozvahových účtech s pomocí sestav ze SW Stravné.

V případě **dodatečného nákupu identifikačních médií**, kdy je jídelna nakupuje samostatně, tedy obvykle v okamžiku, kdy se zvýší počet strážníků, případě dochází k dorovnání stavu čipů po jejich ztrátě či zničení, doporučujeme účtovat přímo do spotřeby, tedy na účet 501.

Popis účetního případu	Částka	MD	D
1. nákup identifikačních médií	115,00 Kč	501	321

5.2 Výdej nakoupených čipů strážníkům

Na čipy je stanovena jednotná prodejní cena, která pokryje i bezprostředně související náklady (např. dopravné) - např. 120 Kč vč. DPH. Čipy se vydávají (půjčují) oproti zaplacené záloze ve výši této prodejní ceny. Výdej nakoupených čipů strážníkům oproti přijaté záloze tak probíhá účetně takto:

Popis účetního případu	Částka	MD	D
2. zúčtování zálohy z vydaných identifikačních médií	120,00 Kč	324	377
3. příjem zálohy od strážníka za identifikační médium	120,00 Kč	241(261)	324

5.3 Řádné vrácení nepoškozených čipů

V případě, že strážník čip vrací a takto vrácený čip není nijak mechanicky poškozen či znehodnocen, je mu zpět vyplacena zaplacená záloha:

Popis účetního případu	Částka	MD	D
4. zúčtování vrácené zálohy strážníkovi	120,00 Kč	377	324
5. vrácení zálohy zpět strážníkovi	120,00 Kč	324	241(261)

5.4 Odkup poškozeného média určeného k přepouzdrění

V případě, že strážník čip vrací poškozený nebo jinak opotřebovaný, je mu vyplacena opět záloha v původní výši jako v případě popsaném v kapitole 5.3. To znamená, že **vrácení čipu a vrácení zálohy vždy probíhá naprosto totožně, bez ohledu na skutečnost, v jakém stavu je vrácený čip**. V případě poškozeného čipu je však **současně účtován poplatek za renovaci čipu (tzv. přepouzdrění)**, který pokryje vlastní přepouzdrění i pozáruční opravu (např. 40 Kč).

Popis účetního případu	Částka	MD	D
4. zúčtování vrácené zálohy strážníkovi	120,00 Kč	377	324
5. vrácení zálohy zpět strážníkovi	120,00 Kč	324	241(261)

Popis účetního případu	Částka	MD	D
6. předpis poplatku za přepouzdrění čipu	40,00 Kč	324	649
7. úhrada poplatku za přepouzdrění čipu	40,00 Kč	241(261)	324

5.5 Zúčtování výnosu

Periodicky, obvykle na konci roku k 31. 12., by měla být provedena inventarizace všech čipů v evidenci. Dochází tak k porovnání vybraných záloh na účtu 377 s počtem přidělených čipů v evidenci strážníků (Rejstřík strážníků v SW Stravné). Částka záloh nad evidovaný počet přidělených čipů vyjadřuje hodnotu všech opakovaně vydaných čipů za ztracené (tj. nevrácené) a zcela zničené čipy, za které nebyla záloha vrácena. Zúčtování tohoto rozdílu probíhá do výnosů takto:

Popis účetního případu	Částka	MD	D
8. zúčtování výnosu u nevráceného média a zálohy k 31.12.	120,00 Kč	377	649

6 Účetní postupy u plátce DPH

6.1 Nákup identifikačních médií

Nákup identifikačních médií probíhá vždy účtováním do nákladů.

V případě **prvotního nákupu čipů** tzn., že identifikační média nakupujete **v rámci nového identifikačního systému**, doporučujeme je zahrnout do ceny identifikačního systému a jako celek tento majetek standardními metodami odepisovat. Hodnota čipů se tak postupně s odpisy dostává do nákladů na účet 551. Vlastní hodnotu nakoupených čipů je možné sledovat na podrozvahových účtech.

V případě **dodatečného nákupu identifikačních médií**, kdy je nakupuje samostatně, tedy obvykle v okamžiku, kdy se zvýší počet strážníků, případě dochází k dorovnání stavu čipů po jejich ztrátě či zničení, doporučujeme účtovat přímo do spotřeby, tedy na účet 501.

Popis účetního případu	Částka	MD	D
1. nákup identifikačních médií - vč. DPH	115,00 Kč		321
- základ	95,04 Kč	501	
- DPH	19,96 Kč	343	

6.2 Výdej nakoupených čipů strážníkům

Na čipy je stanovena jednotná prodejní cena, která pokryje i bezprostředně související náklady (např. dopravné) - např. 120 Kč vč. DPH. Čipy se vydávají (půjčují) oproti zaplacené záloze ve výši této prodejní ceny. Výdej nakoupených čipů strážníkům oproti přijaté záloze tak probíhá účetně takto:

Popis účetního případu	Částka	MD	D
2. výdej identifikačních médií strážníkům	120,00 Kč	324	377
3. příjem zálohy od strážníka za identifikační médium	120,00 Kč	241(261)	324

Upozornění:

Současně s přijetím zálohy za identifikační médium je také nutné provést zúčtování DPH z přijaté zálohy! To se dělá v rámci zúčtování DPH všech přijatých záloh hromadně. Zde je jen pro úplnost tento účetní případ uveden samostatně.

Popis účetního případu	Částka	MD	D
2. b) zúčtování DPH ze zálohy z vydaných iden. médií - vč. DPH	120,00 Kč	324/AE	
- základ	99,17 Kč		324/AE
- DPH	20,83 Kč		343

6.3 Řádné vrácení nepoškozených čipů

V případě, že strážník čip vrací a takto vrácený čip není nijak mechanicky poškozen či znehodnocen, je mu zpět vyplacena zaplacená záloha:

Popis účetního případu	Částka	MD	D
4. a) zúčtování vrácené zálohy strážníkovi	120,00 Kč	377	324
5. vrácení zálohy zpět strážníkovi	120,00 Kč	324	241(261)

Upozornění:

Současně s vrácením zálohy za identifikační médium je také nutné provést zúčtování DPH z vrácené zálohy! To se dělá v rámci zúčtování DPH všech přijatých záloh hromadně. Zde je jen pro úplnost tento účetní případ uveden samostatně.

Popis účetního případu	Částka	MD	D
4. b) zúčtování DPH ze zálohy z vydaných iden. médií - vč. DPH	120,00 Kč		324/AE
- základ	99,17 Kč	324/AE	
- DPH	20,83 Kč	343	

6.4 Odkup poškozeného média určeného k přepouzdrění

V případě, že strážník čip vrací poškozený nebo jinak opotřebovaný, je mu vyplacena opět záloha v původní výši jako v případě popsaném v kapitole 6.3. To znamená, že **vrácení čipu a vrácení zálohy vždy probíhá naprosto totožně, bez ohledu na skutečnost, v jakém stavu je vrácený čip.** V případě poškozeného čipu je však **současně účtován poplatek za renovaci čipu (tzv. přepouzdrění)**, který pokryje vlastní přepouzdrění i pozáruční opravy (např. 40 Kč).

Popis účetního případu	Částka	MD	D
4. a) zúčtování vrácené zálohy strážníkovi	120,00 Kč	377	324
5. vrácení zálohy zpět strážníkovi	120,00 Kč	324	241(261)

Upozornění:

Současně s vrácením zálohy za identifikační médium je také nutné provést zúčtování DPH z vrácené zálohy! To se dělá v rámci zúčtování DPH všech přijatých záloh hromadně. Zde je jen pro úplnost tento účetní případ uveden samostatně.

Popis účetního případu	Částka	MD	D
4. b) zúčtování DPH ze zálohy z vydaných iden. médií - vč. DPH	120,00 Kč		324/AE
- základ	99,17 Kč	324/AE	
- DPH	20,83 Kč	343	

Popis účetního případu	Částka	MD	D
6. předpis poplatku za přepouzdření čipu - vč. DPH	40,00 Kč	324	
- základ	33,06 Kč		649
- DPH	6,94 Kč		343
7. úhrada poplatku za přepouzdření čipu	40,00 Kč	241(261)	324

6.5 Zúčtování výnosu

Periodicky, obvykle na konci roku k 31. 12., by měla být provedena inventarizace všech čipů v evidenci. Dochází tak k porovnání vybraných záloh na účtu 377 s počtem přidělených čipů v evidenci strážníků (Rejstřík strážníků v SW Stravné). Částka záloh nad evidovaný počet přidělených čipů vyjadřuje hodnotu všech opakovaně vydaných čipů za ztracené (tj. nevrácené) a zcela zničené čipy, za které nebyla záloha vyplacena. Zúčtování tohoto rozdílu probíhá do výnosů takto:

Popis účetního případu	Částka	MD	D
8. a) zúčtování výnosu u nevratného identif. média a zálohy	120,00 Kč	377	
- základ	99,17 Kč		649
- DPH	20,83 Kč		343

Upozornění:

Protože nedošlo k vrácení zálohy popsaném v kapitole 6.3 a nebylo tak provedeno zúčtování DPH ze záloh, které je evidováno na účtu 324/AE, je nutné tuto operaci provést právě při zúčtování výnosu z nevrácených médií k 31. 12. Vlastní uskutečněné plnění z nevrácených čipů účtovaných do výnosů je účtováno výše uvedenou operací.

Popis účetního případu	Částka	MD	D
8. b) zúčtování DPH ze zálohy z vydaných iden. médií - vč. DPH	120,00 Kč		324/AE
- základ	99,17 Kč	324/AE	
- DPH	20,83 Kč	343	

7 Účetní postup při změně režimu z neplátce na plátce DPH a naopak

Při změně režimu z neplátce na plátce DPH může organizace u obchodního majetku provést tzv. odpočet při změně režimu. Postup je podmíněn časovým testem a existencí daňových dokladů podle § 79 ZoDPH. Avšak pozor na to, že identifikační média, která jsou účtována podle této metodiky, nejsou obchodním majetkem, neboť jsou účtována do rovnou do nákladů. **Školní jídelna tak neprovádí při změně režimu žádný odpočet DPH, který by se týkal čipů.** Analogicky toto platí pro korekci již uplatněného nároku na odpočet daně z nakoupených čipů podle ustanovení § 79a ZoDPH při změně režimu z plátce DPH na neplátce.

Lze tedy říci, že ten, kdo použije námi doporučené postupy popsané v tomto materiálu, při změně režimu DPH neprovádí žádnou speciální účetní operaci. Jedinou výjimku tvoří prvotní zúčtování DPH z vybraných záloh (tedy i ze záloh z vydaných čipů), které detailně popisuje Metodika pro plátce DPH firmy VIS.